

Державне бюро розслідувань вимушено співпрацювати в даному напрямку із оперативними підрозділами Національної поліції та Служби безпеки України, що створює окремі труднощі та конфлікти інтересів під час співпраці та є передумовою для здійснення тиску із боку керівників інших правоохоронних органів.

З урахуванням сказаного можна зробити висновок, що з початком роботи Державного бюро розслідувань поступово відбуваються наступні позитивні зміни:

- підвищення рівня фахової підготовки та досвідченості слідчих, який здійснюють досудове слідство за більш вузькою підслідністю;
- зниження рівня корупції в даній структури за рахунок високого рівня соціального захисту співробітників;
- підвищення рівня прозорості роботи бюро за рахунок створення механізмів публічності;
- стеження за дотриманням вимог чинного законодавства, шляхом забезпечення прокурорського нагляду та створення інститутів громадського контролю.

Науковий керівник: заступник декана факультету адвокатури з наукової роботи, асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Чекмарьова Лариса Юріївна**.

Гуль А. М.

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Основним законодавчим актом, що регулює організацію та функціонування Державного бюро розслідувань є ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року. Даний документ чітко регламентує перелік засад організації, діяльності ДБР та характеризує їх. Це є дійсно важливим фактором, який є закріплений на законодавчому рівні. Мета ДБР полягає в тому, щоб притягнути винних до відповідальності, незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси.

Державне бюро розслідувань здійснює своє ефективне функціонування на таких правових принципах:

- 1) верховенство права, що передбачає гуманне ставлення до особистості;

- 2) законність;
- 3) справедливість;
- 4) неупередженість;
- 5) незалежність та персональна відповідальність кожного службовця Державного бюро розслідувань;
- 6) відкритість і прозорість діяльності;
- 7) політична нейтральність та позапартійність;
- 8) єдиноначальність, що поєднується з колективним способом реалізації повноважень цього органу. (Про державне бюро розслідувань: Закон України 794-VIII від 12.11.2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19>).

Незалежність є правовою засадою, яка забороняє протиправний вплив з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, діючих на території України політичних партій, громадських об'єднань, інших фізичних і юридичних осіб щодо функціонування Державного бюро розслідування.

Варто звернути увагу на те, що Кримінальний процесуальний кодекс України передбачає утворення такого органу як ДБР, завданням якого буде розслідування справ щодо співробітників органів Національної поліції, прокурорів, співробітників Служби безпеки України, суддів, вищих посадовців (Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон від 13.04.2012 р. № 4651-VI. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>).

При створенні ДБР була розроблена стратегічна програма діяльності на період з 2017–2022 рр., яка передбачає певні організаційні моменти щодо вдосконалення даного органу та виконання конкретних завдань. Метою програми є побудова Державного бюро розслідувань як незалежного правоохоронного органу.

Основним завданням функціонування Державного бюро розслідувань є встановлення та відновлення справедливості у суспільстві шляхом всебічного, неупередженого, об'єктивного розслідування протиправних діянь для того, щоб притягнути винних осіб до відповідальності, незважаючи на їхнє матеріальне становище, зайняту посаду, зв'язки. Даний орган відноситься до системи центральних органів виконавчої влади, який реалізує правоохоронну функцію з метою виявлення, розкриття та запобігання злочинам, що віднесені до його компетенції.

Характеризуючи специфіку Державного бюро розслідувань, можна виокремити такі його основоположні завдання:

- 1) розкриття та розслідування кримінальних правопорушень;
- 2) розкриття та розслідування випадків тортур, що застосовувались працівниками правоохоронних органів;

3) розкриття і розслідування особливо тяжких насильницьких злочинів, за які Кримінальним кодексом України передбачено покарання у вигляді довічного позбавлення волі;

4) розкриття, розслідування злочинів, що були вчинені посадовцями;

5) розкриття та розслідування злочинів, вчинених посадовцями Національного антикорупційного бюро України, прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Аналізуючи законодавство, Державне бюро розслідувань в рамках своїх повноважень зможе:

- активно брати участь та вносити корективи у формування державної політики у напрямку протидії злочинності;

- матиме право вносити свої законодавчі пропозиції;

- здійснювати розшук осіб, які переховуються від слідства, суду за злочини, розслідування яких віднесено до підслідності Державного бюро розслідувань;

- вирішувати питання щодо відшкодування завданих державі збитків.

Найголовніше завдання ДБР полягає в тому, щоб вирішити запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування:

1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України;

2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора — керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;

3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби, крім злочинів, передбачених ст. 422 Кримінального кодексу України.

Аналізуючи вищевикладене можна зробити висновок, що закон України «Про Державне бюро розслідувань» є вагомим та правильним кроком для побудови в Україні правової держави, законодавство якої відповідає всім європейський стандартам. Адже без вдосконалення законодавчої бази неможливо покращити процес реалізації основних законодавчих положень та неможливо забезпечити нормальну роботу всіх органів. На мою думку, запуск ДБР сприятиме пришвидшен-

ню боротьби з тими, хто полюбляє привласнювати державні кошти і майно. Лише поборовши кругову поруку в правоохоронних органах, Україна зможе вирватися з лап корупції.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук **Билиця Ігор Олегович**.

Данелюк Х. О.

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ В ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Україна є державою що постійно розвивається. Відповідно до розвитку оновлюється і концепція державних та правоохоронних органів, а також з розвитком підприємницьких відносин, накопиченням ресурсів збільшується ріст і розвиток злочинності, також збільшується кількість корупційних злочинів та злочинів які вчинені високопосадовими особами включаючи в себе і працівників правоохоронних органів.

Починаючи з 1997 року, вже була необхідність в утворенні такого органу, який буде перешкоджати вчиненню злочинів, оскільки завантаженість на органи досудового слідства була значною, а окремі провадження закривалися без логічного і смислового завершення (Концепція реформування кримінальної юстиції України: Указ Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008 // Офіційний вісник України 2008. 18.04, № 27. Ст. 838).

— це були перші прояви і спроби утворити Державне бюро розслідувань, пізніше у 2005–2006 роках.

Важливим кроком у створенні органу, що буде розглядати справи щодо вищих посадових осіб, стало прийняття ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» (ДБР) 29 лютого 2016 р. (Про Державне бюро розслідувань: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [офіційний веб портал]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>). Закон передбачає, що ДБР є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.